

II ტურის დავალებები X-XII კლასელთათვის (არაქართულენოვანი სკოლები)

ოლიმპიადის შემდგომ ეტაპზე გადასასვლელად საჭიროა ორივე დავალების შესრულება.
თითოეული დავალების მაქსიმალური ქულაა **15**. დავალებების შესასრულებლად გეძლევათ **3 საათი**.

დავალება №1

თარგმნეთ მშობლიურიდან ქართულ ენაზე:

Gürcü mühacirləri Amerika Birləşmiş Ştatlarında

Amerika Birləşmiş Ştatlarında gürcülər ilk dəfə olaraq XIX əsrin axırlarında göründülər. Həmin dövrdə məşhur Amerika sirkinin nümayəndəsi quriyalı atlılarla tanış oldu və onları şouda iştirak etmək üçün Amerikaya apardı. Onların çıxışları o qədər uğurlu oldu ki, sonralar atlıların bir neçə qrupu Quriyadan bu ölkəyə yola düşdü. Onların bir qismi daha geri qayıtmadı. Onlar əsasən təbiəti və qar örtüklü yüksək dağları ilə vətəni xatırladan Kolorado ştatında məskunlaşdılar.

XX əsrin əvvəllərindən Amerikaya doğru daha intensiv mühacirət başlandı. Başqa gürcülər də işləmək üçün ora gedirdilər. Amerikalı biznesmenlər onları dəmir yolunun çəkilişində işləməyə aparırdılar. Tezliklə şərq sahilində olduğu kimi, qərb sahilində - Nyu-Yorkda, San-Fransiskoda, Los-Ancelesdə gürcülərin sayı xeyli artdı.

1921-ci ildə Gürcüstan müstəqilliyini itirdi. Xeyli adam vətəni tərk etməyə və siyasi qaçqın kimi Avropada özünə sığınacaq tapmağa məcbur oldu. 30-cu illərin iqtisadi böhranı və ağır siyasi şərait isə mühacirlərin əksəriyyətini artıq Avropadan okeanın o tayına keçməyə məcbur etdi. Bu dövrdə Amerikada yaşayan gürcülərin sayı o qədər artdı ki, mühacirlərin birləşdirilməsi ideyası yarandı.

1932-ci ildə Nyu-York yaxınlığındakı Yankersdə təntənəli surətdə “Gürcü evi” açıldı. 54 qonaq dəvət edilmişdi. Nyu-Yorkdan Yankersdəkə bütün yol boyu gürcü bayraqları ilə bəzədilmişdi. Gürcüstanın Amerikadakı səfiri Vaso Dumbadze, Mose Şanidze təbrik sözü ilə çıxış etdilər. Mose Şanidzenin rəhbərliyi altında müğənnilər qrupu Gürcüstanın himnini və bir neçə mahnını ifa etdi. Çoxlarının gözlərindən xoşbəxtlik yaşları axırdı. Ertəsi gün Yankersdəki qəzetdə Gürcüstan və gürcü diasporası haqqında məqalə dərc olundu.

Gürcü diasporasının nümayəndələri mühüm uğurlar qazandılar və Amerikanın tarixində iz qoydular. Giorgi Maçabeli (populyar parfümeriya firması “Şahzadə Maçabeli”nin təsisçisi), Corc Kobi (məşhur biznesmen və ixtiraçı), Corc Balançin (dünya şöhrətli xoreoqraf, Amerika baletinin təsisçisi) və başqaları onların arasında idilər.

Грузинские эмигранты в Соединенных штатах Америки.

Грузины впервые появились в Соединенных штатах в конце XIX века.

В тот период в Батуми находился представитель известного американского цирка, который познакомился с гурийскими наездниками и взял их с собой в Америку для участия в шоу. Выступление наездников оказалось настолько успешным, что впоследствии из Гурии на гастроли в эту страну отправлялась еще ни одна группа наездников. Часть гурийцев обратно не вернулась. Они, в основном, поселились в штате Колорадо, высокие, покрытые снегом горы которого напоминали им родину.

С начала XX века началась более интенсивная эмиграция грузин в Америку. В поисках работы стремились туда не только гурийцы. Их увозили американские бизнесмены в качестве рабочих на строительство железной дороги. Скоро число грузин значительно возросло как на восточном побережье, так и на западе – в Нью-Йорке, Сан-Франциско, Лос-Анжелесе.

В 1921 году Грузия утратила независимость. Многие были вынуждены покинуть родину и искать убежища в Европе в качестве политических беженцев. А экономический кризис 30-х годов и сложная политическая ситуация вынудили многих эмигрантов уже из Европы переселиться за океан. К этому времени число грузин, живущих в Америке, стало настолько заметным, что возникла идея объединения эмигрантов.

В 1932 году вблизи Нью-Йорка, в Йонкерсе произошло праздничное открытие «Грузинского дома», на который было приглашено 54 гостя. Весь путь от Нью-Йорка до Йонкерса был украшен грузинскими флагами. С приветственным словом выступили: Вaso Думбадзе – посол Грузии в Америке, Мосе Шанидзе, под руководством которого хор исполнил гимн Грузии и несколько песен. Присутствующие со слезами счастья вставали на ноги. На другой день в газете Йонкерса была опубликована статья о Грузии и грузинской диаспоре.

Представители грузинской диаспоры достигли значительных успехов, оставив свой след в истории Америки. Среди них: Георгий Мачабели (основатель популярной парфюмерной фирмы «Принц Мачабели»), Джордж Коби (известный бизнесмен и изобретатель), Джордж Баланчин (признанный во всем мире хореограф, основатель американского балета) и другие.

Վրացի ներգաղթածները Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում վրացիները սկզբնապես հայտնվել են XIX դարի վերջին: Այս ժամանակաշրջանում Բաթումիում էր գտնվում հայտնի ամերիկյան կրկեսի ներկայացուցիչը, որը ծանոթացավ գուրիացի ձիավորների հետ և նրանց Ամերիկա տարավ շուտի՛ն մասնակցության համար: Նրանց ելույթը այնքան հաջող հայտնվեց, որ հետագայում հյուրախաղերի Գուրիայից դեպի այս երկիրը ուղևորվեց ձիավորների ևս բազմաթիվ խումբ: Նրանց մի մասը ետ չվերադարձավ: Նրանք հիմնականում հաստատվեցին Կոլորադոյի նահանգում, որի բնությունը և ձյունածածկ բարձր լեռները հիշեցնում էին հայրենիքը:

XX դարի սկզբներից դեպի Ամերիկա ավելի ինտենսիվ ներգաղթ սկսվեց: Աշխատանք որոնելու համար այստեղ էին ժամանում նաև այլ վրացիներ: Նրանց ամերիկացի բիզնեսմենները տանում էին որպես բանվորներ երկաթգծի շինարարության վրա աշխատելու: Շուտով վրացիների թիվը նշանակալիորեն մեծացավ ինչպես արևելյան առափնյայում, այնպես էլ արևմուտքում՝ Նյու-Յորքում, Սան-Ֆրանցիսկոյում, Լոս-Անջելեսում:

1921 թվականին Վրաստանն անկախությունը կորցրեց: Շատ մարդ հարկադրված եղավ թողնել հայրենիքը և, որպես քաղաքական փախստական, ապաստան գտնել Եվրոպայում: Իսկ 30-ական թվականների տնտեսական ճգնաժամը և բարդ քաղաքական իրավիճակը շատ ներգաղթածի ստիպեց արդեն Եվրոպայից վերաբնակվել օվկիանոսից այն կողմ: Այդ ժամանակ Ամերիկայում բնակվող վրացիների թիվը այնքան ակներև դարձավ, որ առաջացավ ներգաղթածներին միավորելու գաղափար:

1932 թվականին Նյու-Յորքի մոտակայքում՝ Յանկերսում հանդիսավորապես բացվեց «Վրացական տուն»: Հրավիրված էր 54 հյուր: Ամբողջ ճանապարհը Նյու-Յորքից մինչև Յանկերս զարդարված էր վրացական դրոշներով: Ողջույնի խոսքով հանդես եկան. Վաստ Դումբաձեն՝ Վրաստանի դեսպանը Ամերիկայում, Մուսե Շանիձեն, որի ղեկավարությամբ էլ երգչախումբը կատարեց Վրաստանի օրհներգը և մի քանի երգ: Շատերի աչքերին երևաց երջանկության արտասուք: Երկրորդ օրը Յանկերսի լրագրում հրապարակվեց հողված Վրաստանի և վրացական սփյուռքի մասին:

Վրացական սփյուռքի ներկայացուցիչները նշանակալից հաջողությունների հասան և իրենց հետքը թողեցին Ամերիկայի պատմությունում: Նրանց թվում են. Գիորգի Մաչաբելին (հանրահայտ «Պրինց Մաչաբ լի» պարֆյումերային ֆիրմայի հիմնադիր), Ջորջ Կոբին (հայտնի բիզնեսմեն և գյուտարար), Ջորջ Բալանչինին (աշխարհում ճանաչված պարուսույց, ամերիկյան բալետի հիմնադիր) և ուրիշներ:

Մնացորդներ

A series of horizontal dashed lines for writing.